639.23

241

I. N. J.

CHARACTERES STATUS S. ROM. GERM. IMPERII.

APHORISMIS INAUGURALIBUS
INCLUSOS
DIVINA FAVENTE CLEMENTIA
Ex Decreto & auctoritate Magnifici atque Nobiliſſimi
JCtorum Ordinis in Inclutâ SALANA,
SUB PRÆSIDIO

DN. GEORGII ADAMI Struven/
Hereditarii in Uhlſtädt/ JCti & Anteceſſoris Celeberrimi, Conſiliarii Saxon. Curiæ Provincialis & Scabinatûs Aſſeſſoris graviſſimi, Facultatis Juridicæ SENIORIS meritiſſimi,

Domini Patroni atque Doctoris ſui quovis obſervantiæ cultu ætatem proſequendi,

PRO LICENTIA
Summos in Utroque Jure Honores ac privilegia Doctoralia ritè & legitimè capeſſendi,
Publico Eruditorum Examini ſubmittit
JOHANNES CHRISTIANUS Schindler/
ZITTAVIA-LUSATUS,
PerIlluſtris atq; Generoſiſſ. Comitis Schwartzburgici
DN. CHRISTIANI GUILIELMI, h. t. Studiorum Moderator,
& Cancellar. Sondershuſanæ Advocatus.
ad d. X. Februar.
Horis ante - & pomeridianis.

JENÆ, Typis JOHANNIS NISI, Anno M DC LXVI.

Digitized by Google

Digitized by Google

I. N. J.

CHARACTERES S. ROMAN. GERMAN. IMPERII.

APHORISMUS I.

VT omnis Societas Civilis conſtat ex imperantibus & parentibus (*a*): Ita etiam Sacrum (*b*) Rom. (*c*) Germanicum Imperium tanquàm Corpus Chriſtianum (*d*) compoſitum eſt ex capite (*e*) & membris.

(*a*) Ita habet *Ariſtot. 7. Polit. 14.* cujus verba: *πᾶσα πολιτικὴ κοινωνία συνέστηκεν ἐξ ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων.* (*b*) Vid. Limn. *l. 1. J. P. c. 7. n. 1.* (*c*) Vid. Limn. *d. l. n. 10. & c. 4.* per tot. (*d*) Ita appellatur in *Receſs. Imper. Colon. de ann. 1512. in fin. pr.* (*e*) Imperii, ceu *corporis*, caput eſt Imperator; Hinc appellatur *modò* temporale caput populi Chriſtiani, fidelium. A. B. tit. 2. *modò* audit das Oberhaupt im Heyl. Reiche. Rec. Imp. Auguſt. de ann. 1566. §. und nachdem dann. 6. circ. fin. *modò* ein wachend Haupt des Röm. Kayſerthumbs. R. I. de ann. 1570. §. nach erledigten. 24. & paſſim in aliis Receſs. ac Conſtit. Imp. ut proindè haud perperàm Thuan. *Lib. 2. pr. hiſt. ſui tempor.* dixerit: *Germanorum Rempubl. ex capite & membris conſiſtere.* add. Jo. Limn. *l. 1. c. 7. n. 50. & ſeqq.*

Digitized by Google

APHOR. II.

Capite utimur ut imperante, membris verò ut parentibus ſeu ſubditis, (a) qui ſunt vel mediati, (b) vel immediati.

(a) Uti in corpore membra non ſunt paria, ſed unum dignitate ſeu nobilitate ſuperat alterum; Ita ſubditorum *alii* ſunt eminentioris conditionis, *alii* inferioris. Hîc etiam notari meretur diſtinctiô, quòd *alii* merè ſubditi vocentur, qui ſcil. ſuperiori ſimpliciter ſunt ſubjecti, nullamque poteſtatis partem obtineant: *Alii* non merè tales ſeu mixti, qui ſimul in Reipubl. curam & ſolicitudinem partemq; poteſtatis ſunt aſſumti. (b) Mediatè Imperio ſubjecti ſunt, qui immediatis Imperii ſubditis immediatè parent: Et hi uſitatè vocantur *Landſaſſii*, de quâ voce vid. Wehnerum *in obſerv. pract.* & Beſold. *in Theſaur. pract.* add. Reink. *L. 1. d. R. S. & E. cl. 5. c. 11. per tot.*

APHOR. III.

Immediatè Imperio ſubjecti dividuntur (a) in Status Imperii, (b) & immediatos in ſpecie ſic dictos. (c)

(a) Ita Ferdinandus I. Imp. in Rec. Imp. Wormat. *de ann. 1564.* §. Und wollen wir als Römiſcher. *20. ibi:* gegen denen/ſo nicht Stände des Heil. Reichs / iedoch dem H. Reich immediatè unterworffen. (b) Hi membra Imperii, *puta in ſignificatu excellentiori*, appellantur, & quidem in R. I. de ann. 1541. *in pr.* eingeleibte Glieder der Kayſerl. Majeſt. R. I. de ann. 1542. §. und wiewoh. *16.* Chriſtliche Glieder des Heil. Reichs. (c) In genere τὸ immediatè ſubjectum eſſe Imperio latius patet, quàm Statum eſſe; contradiſtinguitur autem huic, ſi accipias in ſpecie, pro iis immediatis, qui non ſunt Status: Tales autem cenſentur omnes illi Principes, Comites, Barones, aliique in Imperio noſtro, qui nihil participant de Jure Comitiorum & ſuffragii, ſed ſolis titulis & immedietatis privilegiis gaudent: quorum complures creavit Ferdinandus II. Imp. ut tradit Autor libelli, cui titulus: *Status particularis*

valis Regiminis Ferdinandi II. & ex illo Excellentiſs. Vir Herman. Conring. *in diſſ. de German. Imper. Civ. th. 12.* Deinde huc ſpectat libera & immediata Imperii Nobilitas per Franconiam, Sueviam & tractum Rheni; quorum immedietas ſtabilita eſt in Inſtr. Pac. *art. IV. §. liberum Imperii. 17.* Referas ad hunc etiam locum quædam Collegia Canonicorum, item Commendatores quosdam Ordinis Teutonici, nec non quædam Caſtra Ganerbiorum, de quibus & multis aliis vid. Reink. *l. 1. cl. 5. c. 10. per tot.* Pagorum quoque immediatorum mentio fit in Inſtr. Pac. *a. 5. §. 2. verſ. Terminus à quo.* quos recenſet Goldaſtus in Epiſtol. dedicat. der Reichs Handlungen / hisce verbis: Es ſeynd freye Reichs-Dörffer / Steuffelhaim / Gedroniſtein / Gamb und andere / ſo mit Hoch- und Nieder-Gerichten begabet / und allein Kayſerl. Majeſt. unterworffen.

Sed quid de civitatibus habendum? an & earum quædam ita immediatè Imperio ſunt ſubjectæ, ut tamen non ſint in Statuum numero? Ita quidem videtur Autori *præjudic. Cameral. Imper. verb. Nobilitas.* At exempla ſibi non occurrere tradit Reink. *d. l. 1. cl. 5. c. 10. n. 20.* Ut autem mediati ſubditi *Landſaſſiorum* nomine veniunt: ita ex quorundam recentiorum Ddrum ſententia immediatos hosce *Reichsſaſſios* non abſurdè appellare licebit, præeunte Magnif. Dn. Strauchio *in diſſertat. de Statut. à ſummo Principe. §. 7.*

APHOR. IV.

Rectè ergò Status Imperii inter ſubditos imperii computatur.

Quamvis Carolus V. in Receſs. Imp. *de ann. 1524.* §. weiter. 34. Status Imperii appellet *Chriſtiana Capita*, adeòque eosdem ſubditorum appellatione excludere videatur: Dicendum tamen erit, Imperatorem Statibus iſtam tribuiſſe appellationem non ſimpliciter & in ſenſu abſoluto, ſed tantùm ratione eorum ſubditorum per quandam analogiam & convenientiam. Reink. *lib. 1. cl. 3. c. 1. n. 5.* Vocantur autem Status ſubditi in ſenſu eminentiori, ut ſuprà modò dictum. Probatur eorum ſubjectio non tantùm ex formulâ Juramenti quod præſtant Imperatori, quando ſcil.

 jurant,

jurant, dem Röm. Käyſ. und dem Reich treu/hold/ gehorſam zu ſeyn. Vid. Waremund. ab Ehrenberg. *lib. 2. de fœderib. n. 161.* Reink. *lib. 2. cl. 2. c. 2. n. 89. & 202.* Verum etiam ex Conſtitut. Imperii, & quidem ex Ordn. des LandFriedens zu Worms *de ann. 1521. tit. 3. ibi:* und allen andern unſern und des Reichs Unterthanen/ & paulò poſt: bey dem Gehorſam. *& tit. 18. §. 2. ibi:* Beyder Gehorſam/ die ihr uns als Röm. Käyſer ſchuldig ſeyd. huc etiam facit R. I. *de ann. 1567.* §. Daraus dan. *16. ubi Status vocantur* gehorſame Fürſten und Stände des H. Reichs. Nunc autem negari non poteſt vocem Gehorſam ſubditum denotare per ea, quæ tradit Gail. *de Arreſt. c. 7. num. 10. & ſeq.* add. Beſold. *in theſaur. pract. d. voc.* Referri ad prædicta commodè etiam poſſunt, quæ de Rege Bohemiæ adducit Reink. *L. 1. cl. 4 c. 3. n 39.* Deinde dixi *in aphor.* Status eſſe ſubditos Imperii: cur non & Imperatoris, quærat aliquis? Huic repono verba Beſoldi *in differt. de Stat. Reip. mixto. c. 2. n. 7. ubi ait: Principes, Comites, aliosq; Imperii Status, non propriè dici ſubditos ſolius Imperatoris, ſed potius Imperii ſubditos & membra; Ità ut Imperator ſolus, ob delictum aliquod eos beneficiis & privilegiis privare, aut Imperii banno ſubjicere non poſſit, niſi re in comitiis publicè deliberata, præcipuè ſi ex condemnatione periculoſi motus in Imperio ſint metuendi.* Hæc Beſoldus: ex quibus patet, à potiori me Status, ſubditos Imperii appellaſſe.

APHOR. V.

Ratione nominis, Imperii ſtatus (*a*) dicitur à ſtando, quod ſcil. legitimam in Comitiis Imperii habeat ſtandi perſonam: Daß er eine Stimm und Stand in Reichs Verſamlung habe. (*b*)

(*a*) Vox *Status* ambiguitate non caret; accipitur enim, (quantum in præſens ſufficit, (I.) pro ipsâ Republ. in genere, & ſic Status idem ſignificat, quod Corpus Imperii ap. Flor. *Lib. 4. c. 3. n. 8. in fin.* hoc autem ſenſu illa tantum Reſp. dici meretur Status, quæ ſuperiorem in terris non recognoſcit, per ea quæ habet

Limn.

Limn. *Tom.1 addit. ad lib.1. J. P. c.10. n. 1.* (II.) Pro formâ Reipubl. quo ſpectant illa verba Pomponii *in l.2. §.24. in fin. Ita rurſus Reſpubl. ſuum ſtatum recepit. ff. de O. J.* & tali acceptione Politicorum ſchola modò Statum Monarchicum, modò Ariſtocraticum cæteroſque Reipubl. formas appellat. (III.) denotat Vox *Status* conditionem & qualitatem perſonæ & rei ſimul: magis tamen rei quàm perſonæ; & hæc acceptio eſt hujus loci. Notanter dico, magis rei quàm perſonæ, quia Statum Imp. eſſe non tam perſonalis quam realis dignitas ſ. qualitas (juxta veriorem) cenſetur, uti infra oſtendam. Dicitur autem Status cum adjuncto Imperii, germanicè, Reichs-Stand/ ad differentiam aliorum, qui dicuntur modò Land-Stände/ modò Creyß-Stände.

Plures ſignificationes vocis *Status*, quæ hujus loci non ſunt, congeſſit Calvin. *in Lexic. Jurid.* cui add. Limn. *d. L. 1. c. 10. n. 1. & ſeqq.* (*b*) Receſſus Imperii de anno. 1500. §. Wie die Irrungen. 51. R. J. de an. 1548. §. wenn auch ein außgezogener 56. ſeu, quod in illis ceu membris, id eſt, baſibus & columnis ſtet & ſubſiſtat Imperium ipſum Goldaſt. *Lib. 3. de Regn. Bohemiæ c. 3. n. 4.*

APHOR. VI.

Status Imperii ſynonyma ſunt Ordines, Cives, Proceres, Senatores, Conſortes Imperii.

Confer huc Reink. *L. 1. cl. 4. c. 1. n. 3.* Gail. *Lib. 1. Obſerv. 21. n. 9.* & alios, qui promiſcuè hiſce vocabulis utuntur.

APHOR. VII.

Characteres Statuum Imperii quin hîc pro formâ eorum accipere liceat, nihil impedit.

Varias ſignificationes habet vox *character*, quæ eſt græcanica. Nam (1.) accipitur pro ſigno ſeu formâ, inſculptâ vel impreſsâ, aut inſcripta rei, quo in ſenſu Ariſtoteles *1 Polit. VI.* dicit χαρακτῆρα ἐπιβάλλειν, & Ulpianus *in l. 22 §. 5. ff. Qui teſtam. fac. poſſ. dum tamen annulus habeat χαρακτῆρα*; quare Briſſoninus ait, characterem habet annulus, qui formam aliquam gemmæ inſculptam habet. (2.) Sumitur pro forma dicendi ſeu genere Orationis: Hinc etiam character ſtyli, Redens-Arth. *Demetr-*

metr. Phaler. (3.) pro deſcriptione, qua deſcribitur aliqua res, veluti ex notâ ei impreſsa à cæteris rebus eam diſtinguendo. *Cic. in Top.* (4.) pro imagine, ap. *Demoſth*, Unde Lipſius *Cent. 1. ad Belg. Epiſt. IV.* dicit; *Certior adeò mihi charačter, animi ſtylus videtur, quam ſermo.* Et in Epiſt. ad Hebr. 1. v. 3. vocem χαρακτὴρ vertit B. Lutherus ein Ebenbild. (5.) tandem accipitur vox illa pro formâ internâ, ex mente *Ciceronis ad Brutum in Oratore;* quando ait, in omni re difficillimum eſt formam, quæ Character Græcè dicitur, exponere. Et hæc acceptio eſt hujus loci.

APHOR. IIX.

Status autem Imperii definiri ſic commodè poteſt: quod ſit immediatus Imperii ſubditus jus ſeſſionis & ſuffragii in Comitiis Imperii habens.

Explicanda paucis hæc eſt definitio, quæ integram Status Imperii ſubſtantiam exhaurit, ſecundùm *genus & differentiam*, quippe quibus quælibet legitima conſtet definitio neceſſe eſt. *Genus* eſt immediatus Imperii ſubditus, ut patet; quod Genus an rectè hic ſtare poſſit, ex ſupra allatis aph. IV. apparebit. Alii ferè omnes generis loco ponunt *immediatum Imperii Civem;* ſed minus rectè: Nam ſpecies per ſpeciem ſynonymam non poteſt definiri; Civem autem Imperii ſynonymum eſſe Status Imperii dictum eſt ſupra aph. VI. *Differentiam* & quidem *ſpecificam* abſolvunt verba: *Jus ſeſſionis &c.* & differre hoc ipſo faciunt Statum Imperii ab eo, qui licet ſit immediatus, tamen in oppoſitione eſt *Non Status* (quod non nemo Germanicè reddit ein Unſtand) & tantùm *Reichſaſſius.* Cum itaque huic definitioni nihil deſit, nihilque in eâ redundet, ſed cum ſuo definito optimè reciprocari poſſit; procul omni dubio tanquam legitima ſubſiſtere poterit.

APHOR. IX.

Rectè itaque inter characteres Status Imperii refertur 1. eſſe immediatum Imperii ſubditum.

Sed

Digitized by Google

Sed hoc ita demum, ſi cum reſpectu ad Jus ſuffragii conſidero; Extra enim hunc reſpectum & in ſenſu abſoluto, non poſſum inferre: Eſt immediatus. E. eſt Status Imperii, prout perperam ſentit Dan. Otto *de Jur. Publ. c. 17. p. m. 564* add. quæ dixi *ſupra aph. 3.* Intelligo deinde ſubditum Imperii immediatum non modo ratione Perſonæ, ſed etiam bonorum talem: Siquidem, uti antehac ſemper, ita nunc quoq; planè perſuaſum mihi habeo, cenſenda eſſe ejusmodi bona immediata, neceſſarium & eſſentiale præſuppoſitum veri Status Imperii, uſque adeò, ut qui talibus non ſit inſtructus, non poſſit in Statuum cooptari numerum: Competit nimirum Statibus Imperii, quat. talibus, Jus territoriale, ſeu ſuperioritatis (ut paulò infrà oſtendam): Nunc autem ut qualitas ſine ſubjecto, ita ſuperioritas hæc territorialis ſine territorio fundari non poteſt, vid. Wurmſer. *Exerc. III. 7. P. a b. 20.* (dicere enim, habere quem Jus territoriale ſed nullum territorium, abſurdum eſt; quia non Entis nullæ ſunt affectiones) Ergo neceſſe eſt, Statum Imperii bona immediata, (quæ hic territorii nomine veniunt) ab Imperio habere; Huc accedit, quod Jacob. Lampad. *p 3. c. 3.* §. 4. refert *ſuo tempore nemini locum in Comitiis factum, qui non ſublimis territorii Jura in propriis ditionibus obtinuerit.* ſubjiciens hæc verba: *atq; adeo territorio innixa videtur ſuffragii poteſtas, ut nonnulli, pro ratione diverſarum ditionum, votorum pluralitate emineant.* Quin imò maximè jam dicta confirmant noviſſimæ Capitulationes, & quidem *Ferdinand. IV. art. 45. Leopold art. 44.* nec non Rec. Imp. *de anno 1654.* §. *197. ibi:* Und ſolle forthin ohne vorgehende Real-Erfüllung/&c. Proinde fruſtra ſunt omnes, qui hactenus contrarium defendere voluerunt, & inter eos Reink. *l. 1. de Reg. ſec. & Eccl. cl. 4. c. 1. n. 646. ſeqq. ſibi contrarius l. 1. cl. 5. c. 1. n. 7. & ſeq.* Limnæus *l. 1. J. P. c. 7. n. ult.* Myler. *de Princ. & Stat. Imp. c. XI. quamvis hic mentem ſuam in iteratâ Editione; non tamen ſine novo errore, correxit.*

Ac licet quidam ex illorum Principum numero, pro quibus ſolicitatum fuit in Comit. Ratisp. *ao. 1641.* ut apparet ex *ejusd. ann.* Receſſ. *§. 97. & ſeqq.* & qui nuperè præteritis Comitiis *an. 1654.* ad ſeſſionem & votum admiſſi fuerunt, R. J. *ejusd. ann. §. 197.*

Digitized by Google

nulla habuerint bona Imperio immediatè ſubjecta; Attamen illa exempla planè ſunt ſingularia, & extraordinaria, quæ à nemine in præjudicium aliorum aut conſequentiam allegari, multò minùs ad infringendam Regulam adduci debent, jubente ipſomet Imperatore atque Statibus Imperii in *præalleg. §. 197.* Præſertim cum Principes illi ſub certis Reverſalibus tantùm, atque ſub hac conditione expreſsâ in Statuum recepti ſint cenſum, daß ſolches beneficium ſeſſionis & voti, auff dero Erben und Succeſſoren nicht extendiret werden ſolle/ Sie haben ſich denn vorhero mit ohnmittelbahren Fürſtmäſſigen Reichß-Güthern verſehen; und ſolle forthin ohne vorgehende Real-Erfüllung aller nothwendiger und beſtimmter Requiſiten und inſonderheit erſtgemelter Begütherung und ohne der Chur-Fürſten/ und Stände Vorwiſſen und Conſens keiner zur Seſſion und Stimm im Fürſten-Rath zugelaſſen werden/ *d. §. 197.* Et procul dubio ad d. verſ. Und ſolle forthin &c. Status Imperii maximè reſpexerunt, quando nuper in præſentibus Comitiis Ratiſponenſ. *Joannem Ferdinandum de Porzia,* noviſſimè ab invictiſſimo Imperatore Leopoldo (non obſtante carentiâ Ditionum Imperio immediatè ſubjectorum) ad Principalem dignitatem evectum, ad Seſſionem & Votū admittere conſtanter recuſarunt.

APHOR. X.

Hinc in contrarium rectè concluditur: Mediatum Imperii ſubditum quat. talem non poſſe in Statuum Imp. numerum cooptari, nedum pro tali haberi.

Equidem planè contrarium aſſerere aliquando voluit Limnæus *l. 1. c. 7. n. 99. & ſeqq. & l. 5. c. 16. n. 6.* ubi motus putatitio exemplo Ducis Würtembergici, expreſſis verbis concludit, etiam mediato nomen & qualitatem Imperii Status competere poſſe; & uti non omnes immediati ſunt Status Imperii, ita nec omnes Status Imperii eſſe protinus immediatos. Verùm ſubſecutis temporibus lubricam hanc ſuam eſſe ſententiam cognoſcens, mentem mutavit, uti apparet ex ejusd. *tom. 1. addit. ad d. l. 5. c. 16. n. 7.* Verè autem lubricam fuiſſe illam ſententiam conſtabit

Digitized by Google

bit ex iis, quæ JCtus ſolidiſſimus Dn. Strauchius *in Differt Exoter. X. th. ult.* adducit. Quoniam itaque mediata Imperii ſubjectio non poteſt afficere qualitatem Status Imperii, quat. talis, dicendum videtur, immediatam ſubjectionem eſſe eſſentiale annexum Status Imperii. Quamvis autem aliàs privilegium immedietatis, daß einer dem Reich ohne Mittel unterworffen ſey / non ſit qualitas aut privilegium perſonale, ſed potiùs reale; Sufficiatque alternativè vel perſonam eſſe immediatè ſubjectam, vel bona in, aut ſub Imperio talia habere. vid. R.I. *de anno 1548.* §. Wiewol auch in der Ringerungs-Handlung. 66. add. Wehner. *Obſerv. pract. in voce:* Ohne Mittel dem Reiche unterworffen & noviſſ. Hermann. Hermes *in faſcicul. J. P. c. 32. n. 12.* Illud tamen in reſp. ad Statum Imperii ſecus ſe habet, ut proinde non rectè dicatur, quod τὸ Statum Imperii eſſe, non ſit patrimonii qualitas, ſed perſonæ dignitas, non glebæ pretium, ſed ſummi Principis præmium, item quod non rei ſed perſonæ inhæreat, ita loquentibus Ottone *de J. P. c. 17. p. m. 566.* Limn. *l. 1. c. 7. n. 96. ibiq; in addit. tom. 1. ubi nota, eum quoad Civitates Imperiales ſibi contradicere.* Myler. *de Stat. Imp. c. 11.* Siquidem immediata illa ſubjectio, cùm ſit in ordine ad Statum privilegium reale, eique eſſentialiter annexum, aliter exinde concludi non poteſt, quam τὸ Statum eſſe, rei ſeu territorio inhærere. Conf. Hermann. Hermes *cit. loc. c. 5. n. 12.* Ut jam taceam, eodem planè modo Electoribus jus electionis non dignitate perſonarum, ſed virtute Regni & Principatuum adſcribi. *A. B. tit. 7. §. ſanè generaliter & tit. 20. in pr.*

APHOR. XI.

Nec Status Imperii anteà qui fuit, amplius remanet, poſtquam immediata Imperii bona habere deſinit.

Id ſua ſponte fluit è præcedenti fundamento; ſcil. τὸ Statum eſſe, ſeu Jus ſeſſionis & ſuffragii in Comitiis habere, radicatum eſt in bonis immediatis, ſeu territorio. Cum hoc autem deficiat, alterum quoque deficere neceſſe eſt. Hic iterum valdè diſſentientem habeo Limnæum, qui fretus autoritate quorun-

dam *l.3.c.7. n.96.ibiq; in addit. tom. 1.* infert, Statum Imp. remanere etiam eum, qui in Imperio nihil amplius poſſideat, præter titulos tumulosque Majorum: & id quidem ex eodem, quod modò aphor. præced. rejectum eſt, fundamento. Ejusdem ſententiæ ſectatores quoque reperio Otton. *de J. P. c.17 p.m.560.* Myler. *de Stat. Imp. d c.11.* Sed non rectè illorum ſe habere ſententiam, exinde facilè cuivis manifeſtum evadet; quia nimirum (1.) Ejusmodi ſubdito Imperii planè non competit *aphor.8.* adducta definitio: Cui autem non competit definitio, ei nec definitum. Deinde (2.) certum & infallibile eſt, Status Imperii ratione ſubjectorum territoriorum in Comitiis ſuffragia ferre. Vid Lampad. *l.3.c.3.§.10.* ita ut quidam Status pro numero ac diverſitate ditionum ſuarum diverſa quoque atque plura præ cæteris nonnunquam ferat vota. Nec (3.) negari poteſt, ſuperioritatem territorialem, quæ neceſſario ex ſuffragandi Jure fluit, in hujusmodi immediatum, immediatis ditionibus, deſtitutum, cadere non poſſe, quia Superioritas illa ſine territorio fundari nequit, ut dixi *ſub aph 9.* Quomodo ergo Status Imperii nomen in rei veritate retinere poſſit is, qui neque Jure ſuffragii neque Superioritate territoriali gaudet, planè non video, ex nudis enim titulis, quorum hodierno die maximus eſt abuſus, ſi rem quis metiatur, facilè decipietur. Nec juvat Diſſentientes communis illa diſtinctio, inter Statum conſtitutum & conſtituendum; quia Status ille Imperii, quem conſtituendum fingunt, revera nondum eſt Status, nec rectè ita dicitur, ratio, quia futurorum contingentium non datur certa atque determinata veritas.

APHOR. XII.

Non tamen deſtruit immedietatem licet Status aliquis ratione quorundam bonorum alteri Statui juramento fidelitatis vel etiam ſubjectionis ſit devinctus.

Putarunt equidem nonnulli, fieri hac ratione, ut quis ſimul mediati & immediati nomine cluceat, quæ duo tamen eſſent contra-

trariæ qualitate, adeòque unum idemque ſubjectum ingredi recuſantes. Proinde ne talis Status Imperii ſimul mediatus ſubditus ſeu Landſaſſius dici poſſet, varias rationes attulerunt, quas vid. apud Reink. *l. 1. cl 4. c. 1. n. 53. & mult. ſeq.* Sed non eſt, quòd quiſpiam putet, hæcce duo ita eſſe contraria, ut non poſſint ſub diverſo reſpectu cadere in unum ſubjectum. Nam licet aliquis Status Imp. alteri Statui ratione certorum bonorum verè ſit ſubjectus, & ita fiat mediatus; nihil tamen impedit, quo minus ipſe reſp. cæterorum immediatorum bonorum etiam immediati qualitatem retineat: Siquidem una eademque perſona diverſis qualitatibus prædita, pro diverſa quoque rectè haberi, diverſoque jure cenſeri poteſt. R. I. *de ann. 1548.* §. Nach dem auch. *69. & §.* Auch der Grafen von Tübingen. *71.* add. Reink. *l. 1. cl. 2. c. 2. n. 164. & l. 1. cl. 5. c. 10. n. 31. & ſeq.* Ita nec majeſtati alicujus officit talis ſubjectio: Conſtat enim, Regem Hiſpaniæ, ratione Burgundiæ, Regem Daniæ, ratione Holſatiæ, Regem Sueciæ, ratione Pomeraniæ, aliarumque ditionum, ut Status Imperii noſtri, fidem eidem atque obſequium debere; & tamen extra hunc reſpectum, in Regnis ſuis ſuperiorem agnoſcunt neminem; Unde patet, quòd una perſona vicem duarum, diverſis reſpectibus, repræſentare haud ineptè poſſit. Conf. Gail. *tr. de Arreſt. c. 6. num. 14. ſeqq.*

APHOR. XIII.

Status Imperii character II. eſt, habere Jus ſeſſionis & ſuffragii in Comitiis Imperii vel univerſalibus, vel particularibus.

Secutus optimam diviſionem Civis, quam Ariſtoteles *3. Polit. 1.* tradidit, Verum Civem ſeu Statum Imperii ſolâ poteſtate judicandi de iis, quæ ad τὸ κύριον, vel ſummam Reip. pertinent, cenſendum putavi. vid. Paurmeiſt. *1. de Juriſdict. 6. & 8.* Dn. Conring. *de Germ. Imp. Civ. th. 5. & 6. ubi mox th. 8. ſubjicit, hocce Jus ſuffragiorum uſque adeò eſſe proprium veri ordinis ac Status Imperii, ut eſſentiam ejus unicè conſtituat.*

Notanter dixi (1.) Jus Seſſionis & ſuffragii, non ipſam ſeſ-

ſionem & ſuffragium, quod faciunt multi; Nam aliàs iſti tantùm Status, qui jam actu Seſſionẽ in Comitiis obtinuiſſent, non etiam illi, qui de novo in Imperii collegium cooptati, nondum verò ad ſeſſionem & ſuffragium admiſſi, ſub hâc definitione venirent, quod tamen abſurdum. vid. R. I. *de ann. 1570.* §. Nach dem auch. *163.* Petr. Denais. *Jur. Camer. tit. 287. verb. Seſſio. n. 3.* Ita Rex Sueciæ in Inſtr. Pac. *tit. X.* §. *Quartò. 9.* ratione Pomeraniæ, Bremenſis & Verdenſis Ducatuum, cæterarumque annexarum Ditionum in Statuum Imp. numerum eſt cooptatus, & pro tali ab eo tempore ſemper habitus, licet in præteritis Comitiis de ann. 1654. ſeſſionem nondum ſortitus, ſed in præſentibus demum Legatus Ejus *Dominus de Lanke* eam actu conſecutus fuerit, prout ex Communicatis Comitialibus didici.

Dixi (2.) in Comitiis vel univerſalibus vel particularibus: illa autem nobis dicuntur Reichs-Tag/allgemeine Reichs-Verſamlungen; Hæc verò modò Churfürſten-Tag/modò Wahl-Tag/ modò Creyß-Tag/ modò Deputation-Viſitation-Tag/ de quibus ex profeſſo vid. Arum. *tr. de Comit.* & alios. Propterea autem illa verba adpoſui, quia nonnulli Regi Bohemiæ jus Comitiorum Univerſalium denegant. vid. Dn. Carpzov. *d. L. Reg. Germ c. 5. Sect. 9.* Et verum quidem eſt, ipſum rariſſimè, imò juxta quosdam, nunquam in iisdem comparere; interim tamen non ſtatim concludendum venit, ipſum plane non habere jus Comitiorum. vid. *A. B. tit. IV. in prin.* Hinc adpoſitè hanc in rẽ noviſſimè nonnemo ſcripſit: *Non deſunt, qui hoc privilegii loco competere Bohemo contendunt, quod ad Comitia vocari non teneatur, ſi tamen velit, iis intereſſe poſſit; prout Sereniſſ. Domus Auſtriaca, quæ indubitatè ſeſſionem & votum habet, hoc gaudet jure, quod Archiduces in Comitiis comparere non teneantur ex privilegio Frider. II. & Caroli V. quod etiam Ducibus Lotharingiæ & aliis ex transactione inter Carol. V. tanquam Burgundiæ Ducem, & Imperii Status Auguſtæ Vindelic. d. 26. Jun. ann. 1548. inita competit.* Illud hic præterire nolo, Imperatori opus eſſe conſenſu Electorum non modò ad indicenda ejusmodi Comitia univerſalia, ſed etiam ad definiendum eorum locum & tempus, prout expreſsè cautum in Capit. Leopoldi Imper. Glorioſiſs. *art. 17. ibi:* Und uns mit denſelben Churfürſten ſo

wohl

wohl der Zeit als Wahl-Stadt vergleichen. Laudatiſſimus modò Imperator ad præſentia Comitia Status Imperii his verbis inter alia convocavit: Alſo ſeynd Wir auff obberührter Churfürſten ... den. eingelangten Conſens und Gutbefinden geſonnen / weil die andringende Noth keinen ſo langen Verzug dulden wil / daß Wir in dem Ausſchreiben den gewöhnlichen Termin der 6. Monatlichen Friſt / dem Herkommen gemes obſerviren könten rc. auff den 8. Junii dieſes 1662. Jahres / und alſo innerhalb 4. Monathen in Unſer und des H. Reichs Stadt Regenſpurg &c. zuhalten. Concidit proinde reapſe hactenus Diſſentientium opinio, quos inter Wurmſer *Exerc. J. P. 7. th. 2.* Becker. *l. 4. J. P. c. 1. n. 3.* & noviſſimè Hermann. Hermes *in faſcic. J. P. c. 36. n. 21.*

APHOR. XIV.

Non ergò datur Status Imperii ſine ſeſſionis & ſuffragii Jure.

Hoc Jus, quia de eſſentia Statûs eſt, ejusque verus character, nunquàm poteſt ab Imperii Cive abeſſe. Nam contradictionem aliàs involveret manifeſtam, eſſe Statum Imperii, nec tamen Jus Seſſionis & ſuffragii obtinere. Hic iterum Limnæus *tom. 1. addit. ad Lib. 1. J. P. c. 7. n. 96. circ. fin.* contrariæ videtur eſſe ſententiæ, quando tradit, votum & ſeſſionem accidentia tantùm eſſe Status, quæ adeſſe & abeſſe poſſint, ſalvâ Statûs eſſentiâ: Sed quàm benè hoc ipſe ſtatuat, ex ſuprà modò dictis ſatis patere opinor; Et quamvis nonnulli obtinendæ iſti ſententiæ diſtinctionem hanc adferant, quòd Status Imperii veniat *vel* ſub acceptione *lata & generali*, ita ut omnis ille ſit Status, qui in matriculâ invenitur, licet non habeat Jus ſuffragii; vel ſub *ſtrictâ & ſpeciali*, quâ ſignificatione illos tantùm cenſeri Status Imp. qui votum & ſeſſionem in Comitiis habent: Et hâc diſtinctione quoque poſt alios utitur Limnæus *tom. 2. addit. ad l. 1. J. P. c. 7. n. 65.* attamen diſtinctionem illam, cùm nullum in textu aut ratione Juris publici fundamentum habeat, confictam eſſe citra neceſſitatem, quis vel leviter cognitione Juris publici imbutus non animadvertat; præſertim cùm hoc loco propriè Statum

Impe-

Digitized by Google

Imperii conſiderem, non ita abuſivè & impropriè, uti illi faciunt: Mihi ſanè perindè abſurda eſſe videtur hæc propoſitio: *Datur Status Imp. ſine jure ſuffragii:* atque illa: *Datur homo ſine rationalitate.*

APHOR. XV.

Nec Statibus Imp. oppidò accenſendus erit Princeps vel Comes, cujus pater (vel etiam ſolus frater) ut Status Imper. territorio adhuc præeſt.

Fluit hic aphoriſmus ex ſuprà dictis *aph. 9 & 11.* Et quemadmodum apud Ariſtotelem hi non dicuntur veri Cives, qui ſpe tantùm & de futuro ſunt tales, vid. Piccart. *Comm. in Pol. Ariſt. l. 3 c. 1.* Ita nec hi veri Status Imp. nomen ſibi arrogare poſſunt, qui ſpem tantùm habent ad Jus Comitiorum. Proindè rectè, meo quidem judicio, Legatus quidam in Comitiis aliquando dixit: Es ſey wiſſend/ daß im H. Röm. Reich die Fürſtl. dignität/ ſesſiones & vota nicht der Perſon/ ſondern dem Lande inhæriren und anhangen; wie denn die exempla bekandt/ daß viel Fürſten von alten Fürſtl. Häuſern/ weil ſie nicht regierende Fürſten/ noch mit Land und Leuten verſehen/ keine Seſſion und Stimme haben. Quæ verba adducit Limn. *tom. 1. addit. ad L. 1. J. P. c. 7. n. 96.* Nam tunc demum talis nativitate Princeps aut Comes legitimam *ſuo nomine* ſtandi in Comitiis habet perſonam, quando in territorio, quippe cui ſuffragandi Jus adhæret, ſucceſſit: Non ſecus (*dummodo res parvas liceat componere magnis*) ac in Principum ditionibus, ubi nativitate Nobilis non prius ad Conventus Provinciales, Land-Täge vocatur, quàm prædium Equeſtre obtineat. Notanter modò dixeram, *ſuo nomine:* quia alieno nomine, atque ex mandato E. G. Fratri pro fratre gaudente Jure Comitiorum, in Comitiis comparere, ibique ſeſſionem & votum obire, haud dubiè permiſſum. Vid. *Autor. Comitiologia Ratiſpon. part. 3. diſſ. 3. n. 34. ſeq.* Pari modo Principi appannagiato licitum eſt Comitiis intereſſe, atque Jure ſuffragii defungi, ſed non niſi alieno nomine ſufficientique mandato inſtructo; *ratio*, quia nec hic

eſt in

Digitized by Google

eſt in claſſe Statuum Imperii, fruſtrà diſſentiente Mylero *de Princip. & Stat. Imp. c. 93. ibi: Hinc Principes &c.*

APHOR. XVI.

Sola vocatio ad Comitia characterem Status Imperii non conſtituit.

Nulla enim eſt conſequentia: *Vocatur quis ad Comitia. E. eſt Status Imperii.* Quia multi non modò immediati, ſed mediati quoque interdum convocantur, non quidem in eum finem, ut ſuffragia ferant, ſed ad alium effectum, quod facilè accidere poteſt ex variis cauſarum figuris. Deindè multos etiam nonnunquàm ex errore vocari ſolere, qui vocari minimè deberent, omiſſis neceſſariò vocandis, ſatis jam dudum conqueſtus eſt Dn. Conring. *in Diſſ. de Germ. Imp. Civ. th. 50.* cujus rei manifeſtum in præſentibus Comitiis præbuit nobis exemplum Civitas Magdeburgenſis, quæ licet inter Status Imp. non numeretur, tamen ex errore ad Comitia vocata, eaq; propter ipſius Imperatoris Decreto Caſſatorio ſub dato Viennæ d. 13. Jan. an. 1663. à Jure Comitiorum excluſa fuit, teſtantibus ipſis Communicatis Comitialibus & ſcripto quodam in lucem publicam nuper an. 1665. emiſſo ſub tit. Fernerweitiger Bericht in Sachen des Primat- und Ertz-Stiffts Magdeburg contra die alte Stad Magdeburg ꝛc. Econtrario nec hæc vera eſt propoſitio: *Qui nō ſemper vocatur ad Comitia, non eſt Status Imp.*; Nam Rex Bohem. eſt ex Ordinibꝰ Imperii, nec tn. ſemper ad Comitia vocatur. Imò Regem Bohem. pro Statu non habendum, quamplurimi reclamant, propterea, quòd planè non vocetur ad Comitia, & inter eos ſunt Arum. *de Comit. c. 4. n. 43. ſqq.* Reink. *l. 1. cl. 4. c. 3. n. 35. ſqq.* Becker. *l. 3. Syn. Jur. Publ. c. 7. n. 11.* Wurmſer. *Exerc. 9. J. P. th. 3.* Hîc non opus habeo diſtinguere cum nonnullis inter Statum latè & ſtrictè acceptum, quia hæc diſtinctio nullius eſt momenti. *vid. aph. 14.* Sed dico cum optimo meo Doctore Dn. Strauch. *in Diſſert. Exoter. 2. th. 12. in fin. cum ſufficit, ut civis quis ſit, ſuffragii ſaltem in certo conſultationum genere eſſe participem, nec neceſſe omnium Comitiorum deliberationibus intereſſe, non video, quâ ratione Bohemiæ Rex, qui*

 con-

conſultationi reliquarum graviſſima & maximè ardua (puta Comitiis Electoralibus, Wahl-Tag) *adhibetur; ex numero Civium excludi queat.* Hiſce addi poteſt & hæc ratio, quia Rex Bohemiæ Elector eſt, Status quoque erit Imperii: Nemo enim Elector eſſe poteſt, niſi ſimul ſit Status Imperii, Limn. *tom. 2. addit. ad L. 1. J. P. c. 7. n. 79.* Lubet etiam huc apponere elegantiſſima *Lampadii* verba, ad præſentem rem maximè facientia, quæ habet *l. 3. de Rep. Rom. Germ. c. 8. §. 6. A Jure ſuffragii Electoralis in Comitiis Univerſalibus plerique Bohemum ſecludunt, eumq; non vocari tendunt, hinc rei incertus ſuſpicari cœpi; Bohemia Regem, qui propriis Regni legibus, non communi Imperii Jure vivit, fruſtrà iis Comitiis intereſſe, in quibus nihil, quod Bohemiam attingat, pro tempore ſtatuitur: Vincere autem, ſi de bello Imperii nomine ſuſcipiendo, vel rebus, quæ unà Bohemiam contingerent, decernendum foret, Bohemi quoque præſentiam eſſe requirendam.* Hucusque *Lampadius.* Ad quæ haud incongruè conferri poteſt R. I. Norimberg. *de ann. 1522.* § damit nun ſolche Hülffe. *1.* Manet ergò firmiſſimum, Regem Bohemiæ Statuum Imp. numero cenſeri, utpote ab ipſis Electoribus atque Principibus Imperii in reſponſo Pragenſi *anno 1610.* Matthiæ Hungariæ Regi dato, expreſſim ſic appellatum, ibi: Weil der König von Böheimb ein Stand des Reichs. add. Gevvold. *de S. R. I. SeptemViratu c. IX. in fin.* Limn. *l. 3. J. P. c. 8. n. 23.*

APHOR. XVII.

Nec pro charactere veri Status Imperii habenda eſt ſolutio collectarum, quæ immediatè fit Imperio.

Nam quicquid poteſt modò adeſſe modò abeſſe, illud non ingreditur eſſentiam alicujus rei, ſed eſt illius accidens: Nunc autem, licet Status quidam ſolvant contributiones ſeu collectas, reperire tamen etiam licet quosdam, qui nihil contribuunt. Et ut ſunt quidam Status Imperii nihil contribuentes Imperio, de quibus vid. Limn. *l. 1. c. 7. num. 97.* ita contrà multi ſolvunt collectas, (quamvis voluntarias) qui tamen non ſunt Status, e. g. Nobiles immediati. Vid. Conring. *d. diſſ. de Germ. Imp. Civ. th. 51.* Nolden. *de Nobilit. c. 17. n. 72. & 78.* Deindè

non

Digitized by Google

non dubito aſſerere, ſolutionem Collectarum à Statibus Imperii fieri, non quatenus ſunt Status, ſed quatenus poſſident bona immediata. *Vid. R. I. de ann. 1548. §* wiewohl auch. *66.* Quemadmodum autem Status ſunt & dicuntur tales, non quatenus bonis immediatis, ſed quatenus Jure Comitiorum gaudent, (*licet hoc jus annexum ſit illis bonis, ut ſuprà dictum*) ita collectarum ſolutio non competit Statibus, ut talibus, ſed ut immediatis Imperii ſubditis. Hinc peradpoſitè ex Petr. Weſenbecio Wehner. *in obſ pract. voc.* ohne Mittel dem Reich unterworffen. *in pr.* loquitur: die Reichs-Anlagen/ ſo ſolches privilegium oder requiſitum immediatæ ſubjectionis mit ſich auf dem Rücken trägt/ und gleichſam correlativa gegen einander ſeyn ꝛc. Malè ergò à pleriſque, Jus publicum qui tradiderunt, ſolutio collectarum Imperaliũ inter notas ſeu characteres Status Imp. eſſentiales refertur, qua in ſententia deprehendo quoq; Gail. *1. O. 21. n. 2.* Otton. *de J. P. c. 17. p. m. 565.* Becker. *l. 3. Syn Jur. Publ. c. 2. n. 4.* & alios.

APHOR. XIIX.

Relatio in matriculam Imperii veri Status Imperii characterem minimè arguit.

Quia (1.) immatriculatio non eſt de eſſentiâ Status. Nam præterquam, quod in multis Rebuſpubl. nulla habetur matricula, ex mente Conringii *diſſ. de Germ. Imp. Civ. th 9* dicendum erit, ante illam matriculam Imperii noſtri, quam Imperator Sigiſmundus ann. 1431. conſcribi juſſit, ne ullius quidem matriculæ extare memoriam in Republ. noſtrâ; quis autem exindè concludat, ante illam Sigiſmundi matriculam nullos fuiſſe Status Imperii? Vid. Myler. *de Stat. Imp. c. 9.*

(2.) Inſertio matriculæ præſumtionem ſaltem pro Statu inducit, adeòque probabile tantùm tribuit argumentum. Gail. *1. O 21. n. 4.* Cujus rei cauſa hæc eſſe videtur, quòd multiplex detur matricularum varietas atque error, adeoq; nulla ab omnibus ut perfecta & authentica ſit recepta, ne quidem illa *de anno 1521.* Wormatiæ elaborata, (*licet diſſentiat* Wurmſer. *Exerc. 1. J. P. in fin.*) Siquidem de eâ Status ſæpè conqueſtos fuiſſe patet ex R. *J. de ann. 1548. §.* nach dem auch. *69.* & *§.* dieweil auch. *73.* Deque

illa emendandâ atque perficienda expreſsè cautum fuit in R. I. *de ann. 1570.* §. wann dann darbey. *3. R. I. de ann. 1571.* §. zum andern. *3. & 38. R. I. de ann. 1576.* §. demnach wir ferner. *83. R. I. de ann. 1582.* §. wann nun eben. *2. & R. I. de ann. 1594.* §. demnach wir auch zum fünfften. *106.* Conf. Conring. *d. loc. th. 49.* Perperam itaque ſentiunt, quicunque ſolam matriculæ inſertionem (*quæ nudum eſt accidens*) pro verâ Status Imperii notâ habent, eaque propter definitioni Status eam inſerunt. Diſs. Limn. *l. 1. c. 7. n. 9. ibiq. in addit. tom. 2.* Hermannus Hermes *in Faſcic. J. P. c. 5. num. 6. & 8.*

APHOR. XIX.

Neque etiam veri Status Imperii characterem conſtituit redactio in Circulos.

In decem Circulos Imperium noſtrum, (quamvis non totum) hodiè eſſe diviſum, conſtabit ex iis, quæ habet Limn. *l. 1. c. 7. n. 20. ibiq. in addit. tom. 2.* Dn. Strauch. *Diſſert. Exoter. 1. th. 4.* Jam autem ſi quæratur, (1.) An omnes illi, qui in circulos fuerint redacti, eorumque archivo inſcripti, Statibus Imperii ſint annumerandi? Dicendum quod non; *Ratio*; Multos in Circulos videas relatos, qui Status non ſunt; exempla vid. apud Limn. *l. 1. c. 7. n. 36. & tom. 1. addit. ad d. l. n. 26.* Dn. Strauch. *d. Exerc. Exoter. 1. th. 6.* Quamvis aliquo modo diſſentire videatur Reinking. *l. 1. cl. 4. c. 2. n. 8.* (2.) An etiam omnes illi, qui in Circulis non numerantur, pro Non-Statibus Imp. habendi? Hîc iterum negativè reſpondendum; *Ratio*: Rex Bohemiæ nulli annumeratur Circulo, neque etiam peculiarem aliquem conſtituit, ut rectè contra Goldaſtum demonſtrat Dn. Strauch. *cit. loc. th. 4.* Nihilominùs tamen eſt Status, ut dixi ſuprà. Fallunt itaque hæ propoſitiones; *O. Status redactus eſt in Circulos*: Et: *Quicunque redactus eſt in Circulos, ille eſt Status.* Manet autem firmum, quod aphoriſmus habet, numerationem in Circulis non eſſe veram notam ſeu characterem Statûs Imperii. Contrà minùs rectè videtur ſtatuere Dieteric. *ad A. B. tit. 7. voc. Reges Bohemiæ.* quando vocari ad Comitia, ſolvere collectas Imperii, relatum

Digitized by Google

latum eſſe in Circulos veras Statûs notas appellat: Quò etiam ex parte inclinat Limn. *l. 1. J. P. c. 7. n. 90.*

APHOR. XX.

Non etiam valet conſequentia; Receſſibus Imperii non ſubſcripſit, E. non eſt Status Imperii.

Olim ſubſcriptio Receſſuum non ſtatim videbatur arguere Statum Imperii, prout demonſtrat Dn. Conring. *de Germ. Imp. Ci-. th. 42.* Nec ſubſcriptio Statuum ſeculis præteritis adpoſita fuit omnibus Imperii Receſſibus: Ita à Carolo M. ad Carolum uſque IV. nullarum Civitatum in ſubſcriprionibus Receſſuum Imper. mentionem fieri ex Caninio obſervavit Limn. *l. 9. J. P. c. 1. n. 211.* Huc accedit, quod in R. J. *de ann. 1525.* Comitum nomine nulla reperitur ſubſcriptio; Unde conſequens eſt, ſolam atque nudam ſubſcriptionem, quæ partim manca, partim erronea fuit, ad arguendum Statum olim parum vel nihil feciſſe. Hodiernis moribus res paulùm aliter ſe habet, cum ad ſubſcriptionem iſtam nemo admittatur ampliùs, niſi ſit de numero Statuum: Interim tamen non eſt neceſſaria illatio: *Status eſt Imperii, E. Receſſibus ſubſcripſit:* Nam Status aliquis in his vel illis Comitiis, neque per ſe neque per Legatum fortè comparens, non poteſt ſubſcribere, & tamen eſt atque permanet Status Imp. unde ſimul patere opinor, multò minus iſtam illationem procedere, quæ in aphoriſmo habetur? Nam Rex Bohemiæ ab annis quaſi ducentis Decretis Imperialibus non ſubſcripſit, & tamen eſt Status. Vid. Dn. Strauch. *Diſſ. Exoter. 2. th. 12.*

APHOR. XXI.

Quemadmodum matricula Imperii non tribuit infallibile argumentum ad inferendum Statum Imperii: ita nec catalogus Quatuorvirorum.

Digitized by Google

Supra in aphor. XVIII. dictum, quantum ex inſertione matriculæ ſit colligendum: De Catalogo Quatuorvirorum ſi jam quis quærat, an illi omnes pro veris Statibus Imperii habendi, qui inibi continentur? Dicendum quod non. Eſt autem Quatuorvirorum iſte Catalogus, quo Status Imp. in quaterniones diviſi, alius quem exhibet P. de Andlo *l. 1. de Rom. Imp. c. 16.* alius à Goldaſto *com. unic. Conſtit. Imp.* inſertus; De utrisque hiſce tum ratione Originis, tùm etiam finis diverſæ diverſorum ſunt opiniones non minus atque de origine Electorum: Quidam enim Quatuorviratus originem adſcribunt Ottoni II. quidam Ottoni III. alii Carolo IV. Sed quicquid ſit, meum hic non eſt aliquid definire. Interim tamen non placet quorundam de hac Statuum diviſione Judicium, quando eam ineptum planè & anile otioſorum hominum commentum appellant. Nam licet ea multis laboret nævis, quod quivis facilè largiatur (neque etiam matriculam hodienum perfectam habemus) ita ut non poſſit inferri: *Reperitur quis in Catalogo Quatuorvirorum. E. eſt Status Imperii;* attamen omni ſtatim fundamento eam privare atque autoritate, id perquam violentum mihi videtur. Siquidem ſatis notorium eſt per totum Imperium, Illuſtriſſimos Comites Schvvarzburgenſes, *Dominos meos Gratioſiſſimos,* per longam annorum ſeriem in publicis & privatis literis ſermonibusq; pro membro Quatuor Comitum Imperii, der Vier Grafen des Reichs/ habitos, atque eo nomine compellatos fuiſſe. Quin imò ab ipſo Imperatore Maximiliano II. & Statibus tali nomine expreſſim inſigniuntur, ut patet ex R. J. *Erffordiæ celebrato de anno 1567.* §. Darauff Wir nach Ausweiſung/ 1. quo ipſi etiam Illuſtriſſimi Comites utuntur in ſubſcriptione Receſſuum. Quibus accedit, quod in vetuſtis monumentis videre liceat, ab Imperatore Maximiliano I. in Comitiis Auguſt. Vindelic: *de anno 1518.* Illuſtriſſimorum Comitum in Schvvarzburg dignitatem per tale edictum fuiſſe confirmatam, ne ipſis eorundemque heredibus atque adeò toti Ipſorum poſteritati in quibuscunque Comitiis S.R.I. Statum illum ac dignitatem, in qua verſati Quatuor Comites Imperii ſunt, ullus unquam ambiguam reddat, ſed potiùs tutelæ eosdem ſuæ habeant commiſſos, quo eminentiâ hac aſſidua

duè & abſque ullius contradictione uti poſſint: Quod edictum XX. Septembr. Cæſareo ſigillo munitum, poſtea anno 1566. ab Imp. Maximiliano II. mox anno 1576. ab Imp. Rudolpho ac denique ab Imp. Matthia an. 1612. repetitum atque denuò confirmatum fuit. Quis igitur jam dicat Quatuorviratum iſtum omni carere fundamento nullamque mereri fidem atque autoritatem in Imperio? Huc omninò confer, quæ habet Limn *l. 1. c. 7. n 39. & ſeqq. ibid. in addit. tom. 1. & 2.*

APHOR. XXII.

Dividuntur Status Imperii in tres claſſes: I. Electorum. II. Principum. III. Civitatum Imperialium.

Hæc diviſio videtur optima, nec eſt, quod ita varietur, ut modò fiat in tres, modo in ſeptem claſſes prout facit Otto *in J.P. c.17. & 18.* Ideò autem Status in tres Claſſes dividuntur, quia in Comitiis per tres haſce claſſes, Senatus, Reichs Rähte/ ſuffragia feruntur. Sed tamen magnum eſt diſcrimen Statuum ratione Juris ſuffragandi; Quidam enim majori dignitate & autoritate valent cæteris. Ita Electores juxta ordinem à Carolo IV. *in A.B. tit. 4* præſcriptum viritim ſuffragia ferunt, & quidem quatenus ſunt Electores; Sunt itaque inter Status potiſſimi, Unde vocantur die vornehmſten Glieder des Reichs. Capitul. Ferdin. III. *art. 17.* item: Die Haupt-Säulen des Reichs. d. capitul. *art. 46.* & Capit. Leopold. art eod. Deinde quoad Principes, (*quorum appellatione, generaliori licet, non tantum Duces, Principes in ſpecie ſic dicti, Marchiones, Landgravii, Burggravii, & cumprimis Epiſcopi, Abbates & Prælati &c. Sed etiam Comites & Barones continentur*) magna quoque, ratione ſuffragiorum, intercedit differentia; Cùm enim ſinguli Principes ſingula ferant ſuffragia, Prælati univerſi in duo ſcamna diviſi, duobus tantum gaudent votis. Limn. *tom. 2. addit. l. 9. c 1 n. 145.* Comites verò & Barones, olim quidem in duas tribus ſeu ſcamna, Wetterauiſche und Schwäbiſche Banck diviſi, etiam duorum tantùm ſuffragiorum Jus & quidem *ab anno 1559.* habuerunt; ſed poſtquam illis in Comitiis Ratis-

Ratisbon. *de anno 1641.* per Decretum Imperiale (quod exhibet Limn. *tom.1. addit. l.9. c. 1. n. 143.)* tertium ſcamnum nempe Franconicum (Hi Franconici Comites per 80. annos jus votandi & ſeſſionis ex incuriâ majorum non exercuerunt;) & in nuperis Comitiis *de anno 1654.* quartum, puta Comitum Weſtphaliæ & inferioris Saxoniæ acceſſit; quatuor quoque iis hodiè competunt vota, conf. Limn. *tom.2. addit. ad d.loc. add. Aut. Comitiolog. Ratiſbon de anno modo cit. part.3. diſſ.4.n.83.* Quantum ad III. claſſem ſeu Senatum, Civitatum ſcil. Imperialium, dividi eæ ſolent in duo ſcamna, die Reiniſche und Schwäbiſche Banck; Harum civitatum ſingulæ in ſuo collegio ſeu Senatu per Legatos ſuffragia ferunt, & ex his facto concluſo aliquo cum Electorum atque Principum concluſo id conferunt, quod votum (*& hoc demum rectè* unicum *dicitur*) jure meritoque deciſivum audit. *Inſtrum. Pac. art 8. § 3. ibi: tam in univerſalibus &c.* Reink. *l.1. cl. 4. c.20. n.30 ſeqq.* Wurmſer. *Exerc. J.P.7.th.5.* Quid verò eſt, quod tradunt nonnulli, competere Civitatibus hiſce Jus duorum ſuffragiorum? Hoc ſe non intelligere, jamdudum de ſemet profeſſus eſt Lampadius *l.3. de Rep. Rom. Germ. c.8.§.11.* Sed ſi dicatur, reſpicere illa duo Vota ad Deputationes, vel Ausſchüſſe/ non ſanè erroris quem argui poſſe putaverim; ita enim dicit *Aut. Comitiolog. Ratiſbon. ſupr. cit. loc. n.85.* In Deputationen oder Ausſchüſſen haben die Städte alle mehr nicht als zwey Vota; aber in ihrem Rath votiret ein ieder für ſich ſelbſten.

APHOR. XXIII.

Pro Civitatibus Imperialibus coloſſus ſeu Statua Rolandina nequaquam indubitatum eſt ſignum libertatis.

Animadvertere licet in multis Germaniæ urbibus Statuas ſive Coloſſos, quos vocant Rohland; De horum appellatione atque origine ſoliciti ſunt Autores, cumprimis Hiſtorici. Tradit enim *Cuſpin. in Carolo M.* Coloſſos illos in honorem Ducis Rolandi, Caroli M. ex ſorore Berthâ nepotis, ob præclarè navatam in expugnandis Saxonibus operam, poſitos eſſe. Verùm aſſer-

tionem

tionem hanc fabulæ quàm veritati ſimiliorem appellat Dn. Conring. *in Diſſ. de Urb. Germ. th. 71. & ſeq.* per adductas ibidem rationes, quas huc transſcribere integrum non eſt. Subjicit tamen ibi *ex Goldaſto* Dn. Conring. *th. 72.* Rolandi nomen non eſt proprium aliquod, ſed appellativum, qſ. dicas Rügeland/ Compoſitum ex vocab. Rügen/ quod eſt veteri idiomate germanico, cauſam ſuam proponere, & diligenter ponderatis cujusque litigantium partis argumentis ſententiam pronunciare, & Land/ ſeu diſtrictu: ut ita ſtatua Rolandina ſignificet ſignum, per quod notatur ibi eſſe forum publicum cauſarum, Jurisdictionem, ſeu mallum publicum. *Hæc Goldaſtus.* Ex quibus valdè dubia redditur ſententia Kranzii *Sax. lib. 10. c. 2.* & D. Wachmanni *apud Limn. vol. 1. addit. ad l. 7. c. 7. n. 1.* Statuam illam Rolandinam pro indubitato libertatis documento atque ſigno habentium: Imò ſi exinde Civitatum aſſerenda eſſet libertas, dicendum foret, omnes illas Civitates quæ habent talismodi Coloſſum, libertate gaudere, quod abſurdum: Habent enim illum multæ quoque Civitates Municipales, ut Serveſta, in Marchiâ Kinſperga, Prinslavia, Stendelia &c. Quemadmodum in contrarium ſic quoque abſurdè quis inferret: *Hæc vel illa Civitas non habet ejusmodi ſtatuam, E. non eſt Imperialis.*

APHOR. XXIV.

Quicunque gaudet Jure Seſſionis & ſuffragii in Comitiis (ſeu Jure Comitiorum) ille etiam Jure Superioritatis gaudeat neceſſe eſt.

Hoc Jus Superioritatis aliàs vocatur etiam Superioritas in ſpecie, Jus territorii, Superioritas vel excelſitas territorialis &c. German. pro qualitate ſubjecti, cui adhæret, dicitur modò Die Landes-Fürſtl. Obrigkeit/ modò die Landes Hohe Obrigkeit/ vel die Landes Hoheit und Herrligkeit/ cujus definitionem & quomodo differat à Regalibus, à mero Imperio, ab omnimodâ Jurisdictione, & aliis, vid. Myler. *de Stat. Imper. c. 36.* alioſque. Fluit autem hæc Superioritas neceſſariò ex Jure Comitiorum, in tantum, ut Status Imperii non detur niſi habeat ſimul illud Jus Superiorita-

Digitized by Google

rioritatis. Hoc enim Jus affectionem eſſe propriam & eſſentiale conſecutivum Status Imperii, ſatis mihi perſuaſum dedit Magnific. Dn. Strauch. *Diſſert. Exoter. IV. th. 22.* Nec ineleganter dicit non nemo, habere ſe ad invicem illa duo Jura inſtar relatorum, ita ut poſitâ vel negatâ qualitate Status, ponatur vel negetur Jus territoriale & vice verſâ. Excluduntur itaque ab hoc Jure omnes, qui non ſunt in Statuum numero. Nam ſicut in illis, quæ ſolius ſunt Imperatoris, nulla eſt Statuum ſuperioritas; ita contra ex iis, in quibus Imperatoris & Statuum communis eſt per ſuffragia territoriis innixa Juriſdictio in Comitiis, Superioritas Statuum unicè petenda eſt. Vid. Lampad. *p. 3. c. 3. §. 13. & ſeqq.* Notandum prætereà Superioritatem hanc territorialem ſine territorio fundari haud poſſe, vid *ſupr. aph. 9.* adde Reink. *l. 1. cl. 5. c. 1. n. 6. & ſeqq.* pariter ac Jus ſuffragii quod ratione ditionum immediatarum competere dixi. Et cùm Superioritas iſta tanquam totum aliquod poteſtativum, ex multis conſtet particularibus Juribus, ut partibus potentialibus; operæ pretium eſſe duxi, paulò infrà unum atque alterum pauciſſimis attingere.

APHOR: XXV.

Superioritatem territorialem Civitatibus Imperialibus nemo ex ſanâ ratione negaverit.

Cùm Civitates Imperiales Statibus Imperii annumerentur, neceſſe eſt iis quoque competere ea jura, quæ neceſſariò ex Jure Statuum promanant. Et quamvis antehac Civitatibus illis hoc jus territorii, quod in ipſas non cadat Jus, nomine Landes-Fürſtl. Obrigkeit veniens, ſubtrahere ſummo ſtudio anniſus fuerit *Andreas Knichenius*; tamen quia nomine potiùs quàm re ipsâ ad id abſurdi fuit commotus, meritò ejus ſententia jamdudum fuit exploſa. Vid. Wehner. *obſerv. pract. in voce* Landes-Fürſtl. Obrigkeit. *pag. m. 462.* Reink. *l. 1. cl. 5. c. 5 per tot.* Limn. *l. 7. c. 1. n. 50.* Wurmſer. *Exerc. 3. J. P. th. 18.* Quibus accedit publica Imperii deciſio, quæ habetur in Inſtr. Pac. Cæſar. Suec. *art. 8. §. 4.* in quibus verbis, cum circumlocutione quâdam prolatis, licet ipſum vocabu-

lum

lum Superioritatis territorialis non reperiatur, tamen res ipſa extra omne dubium continetur: De re autem cum conſtet, fruſtra eſt de verbis Diſputatio.

APHOR. XXVI.

Nobiles autem Imperii immediati, cùm non ſint Status, nec poſſunt gaudere ſuperioritate territoriali.

Olim hoſce Nobiles Franconicos, Suevicos & ad tractum Rheni habitantes, Statuum fuiſſe numero tradunt Reink. *l.1.cl.5.c.10.n.8.* Rumelin. *ad A.B.diſſ.1.th.12.* Wurmſer. *Exerc.1.J.P.th.17.* Sed ſecus eſt hodiernis moribus; non enim compotes ſunt Juris Comitiorum, ne quidem ſi conjunctim eos conſideres, licet diſſentiant *Autor Deciſ.Camer. Sixtin. Math. Stephani.* Nec quicquam argumenti tribuere illis poteſt collectarum ſolutio, per ea quæ ſuprà *aph.17.* dixi. Huc conf. Limn. *l.6.c.3.per tot.* Quoniam itaque Nobiles iſti Ordinibus Imperii minimè accenſentur, conſequens eſt nec Juris Superioritatis illos eſſe participes. Nunquam enim mihi perſuaderi patiar, ſufficere immediatum ſaltem Imperii eſſe, ut Juris Superioritatis quis ſit capax: Hoc aliàs ſi eſſet, non tantùm Nobiles immediati, ſed cæteri quoque omnes, qui non eſſent Status, immediati tamen ſubditi, gauderent hac Superioritate: Quo nihil dici poſſet abſurdius. Ac quamvis Regalium Jure, Juriſdictione, imò aliis privilegiis haud exiguis polleant, ut jure Auſtregarum &c. tamen ea omnia non jure territorii ſeu ſuperioritatis, ſed partim perſonali jure, vi inveſtituræ, partim ex ſpeciali privilegio, vel etiam præſcriptione habent. Et Regalia quidem, collectim licet ſumta, Jdictionem territorialem nunquam conſtituent, cum ſint maneantque effecta hujus; Effectus autem quamvis collectim ſumti, non ſunt ipſa cauſa. Ita Magnif. Dn. Strauch. *diſſ. exot. IV. th. 22.* Nec Jus Auſtregarum, quòd habent Nobiles, Superioritatem aliquam arguere poteſt; quia id non territorio, ſed perſonæ cohæret, *vid. aph.ſeq.* Diſſentientes habeo Wurmſer. *Exerc.3.J.P.th.19.* Reink. *l.1.cl.5.c.2 n.ult.* Becker. *l.3.Syn.J.P.c.10.§.5.* Mylcr *de Stat. Imp. c.36 in fin.*

APHOR. XXVII.

Malè à quibusdam Jus Auſtregarum Statibus Imperii, ut talibus, competere dicitur.

Ita videtur ſtatuere Dn. Otto *d. J. P. c. 17. p. m. 567.* Dicuntur Auſtregæ à Germ. voce Austragen/ quod ſcil. lites coram iſtis Judicibus componantur & decidantur, Frid. Mindan. *d. Proceſſ. l. 1 c. 16. n. 1.* Originem iſtarum tradit Dn. Conring. *in Diſſ. de Judic. Imper Germ. th. 53.* Rectè autem inter judicia compromiſſoria referuntur, cum expreſsè audiant die ſonderliche gewillkührte Rechtliche Austräge in Ordin. Cam. *p. 2. tit. 2. §. 1.* Vocantur etiam privilegiatæ inſtantiæ, quæ non abſque ratione introductæ; cùm enim mediatè Imperio ſubjecti plures inſtantias, quibus jura ſua urgere poterant, haberent; indignum viſum fuit, immediatos Imperii ſubditos deterioris eſſe conditionis, atque unicam tantùm inſtantiam coram ſupremo Cameræ judicio eisdem competere: proinde Imperatoris atque Statuum conſenſu conſtitutum in Ordinat. Camer. *p. 2. tit 2. ſeqq.* ut ſubditi immediati (*licet non omnes*) primæ inſtantiæ loco coram Judicio Auſtregarum forum ſortiantur. Si itaq; ratione ſolùm immedietatis his competit privilegium, proclive erit inferre, Statibus Imperii, qt. talibus, id haud competere; Ita jure Auſtregarum gaudent Nobiles immediati, qui tamen Status non ſunt: Contrà verò Status quosdam reperire licet, Auſtregarum minimè participes; Nam Civitates Imperiales iſto privilegio non gaudent, exceptis paucis quibusdam, quæ illud vel ex ſpeciali privilegio, vel ex longiſſima temporis præſcriptione habent. vid. Gail. *1. obſ 1. n. 20.* Reink. *l. 2. cl. 2. c. 16. n. 12 ſeqq.* Firmum itaque manet, competere Jus Auſtregarum ratione immedietatis non tam rei, quam perſonæ; *Ratio*, quia jus Auſtregarum non territorio, ſed perſonæ cohæret, ut ſuprà dictum; quod probari inde poteſt, quoniam ſufficit Principem ſanguine eſſe, ſi maximè Principatum poſſideat nullum, ut fruatur hocce privilegio. Mindan. *l. 1. de Proceſſ. c. 19. n. ult.* Add. Autor Comitiolog. Ratisbon. *part. 5. pag. 409.*

APHOR.

APHOR. XXVIII.

Superioritas territorialis ex multis conſtat juribus Statuum Imperii, inter quæ poteſtas condendi Leges provinciales.

Suprà dictum in fin. *aph. XXIV.* Superioritatem territorialem, ut totum aliquod poteſtativum, multis juribus particularibus, ceu potentialibus partibus, conſtare; Notanter autem cum adjectione Superioritas territorialis vocatur; quia ſuperioritas ſimpliciter dicta nonnunquàm ſumma poteſtas civilis intelligitur. *Inſtr. Pac. Cæſar. Gallic.* §. 74. Et quando ſuperioritas Statuum, ſimpliciter ſuperioritas vocatur, ſemper id intelligendum eſt cum reſpectu ad territorium; Nam alia eſt Superioritas Imperialis & abſoluta, alia territorialis & reſpectiva. vid. Reink. *l. 1. cl. 5. c. 2. n. 14 & ſeqq.* Vi ergò hujus ſuperioritatis competunt Statibus Imperii quàmplurima jura, de quibus accuratè tractantes vid. Limn. *l. 4. c. 8.* Myler. *tract. d. Princip. & Stat. Imp. eorumq. juribus*, & alios. Inter ea eſt poteſtas ferendi LL. provinciales, modò leges hæ juri communi, ſ. Receſſibus atque Conſtitutionibus Imperii ſint conſonæ, aut certè de iis promulgentur cauſis, quæ per Receſſus Imperii nondum ſunt determinatæ, (quamvis hic cum *Knichenio* diſſentiat *Limn. cit. l. c. n. 253*) Ratio; quia jus commune, quod non niſi cum aſſenſu Statuum in Comitiis fit, ita approbatum ſemel, amplius diſplicere eis non poteſt, *per juris vulgata*; Niſi tamen in promulgatione novi juris, proteſtando caveant, ne juri in ſuis territoriis jam conſtituto novellæ conſtitutiones derogent, id quod facere ſolere Sereniſs. Saxoniæ Electorem in Comitiis pro conſervando jure Saxonico, ex *P. Heigio* tradit Magnif. Dn. Strauch. *in Diſſert. de Statut. à ſumm. Princip. th. 6.*

An autem poteſtas hæc ferendarum Legum Statibus Imperii competat dependenter, an independenter, non ſatis conveniunt Juris publici Doctores. Mihi placet pro dependentia ſtatuentium ſententia, quæ ita probatur: Poteſtas illa Statibus Imperii competit, in quantum ſunt, v. g. Comites, Duces & deinceps; jam verò, quia dignitates illas cum territorio & annexa

territoriali poteſtate, ab Imperatore in feudum accipiunt, dici aliter non poteſt, quàm quòd poteſtatem hanc ferendarum LL. habeant dependenter; ita etiam Dn. Strauch. *modò citat. loc.* & Dn. Conring. *in Obſerv. ad Lampad. l. 3. c. 3. § 5.* Sed quid ſi Status aliquis Imperii alterius Status LL. provinciales in ſuo territorio recipiat, anne hoc poteſtati LL. condendi quicquam denegaverit? Minimè; perinde enim eſt, ſive Status ipſemet in ſuo territorio LL. condiderit, ſive ab aliis latas liberè (*non invitè,* quod ſubjectionis ſignum foret) receperit, & per obſervantiam ſibi quaſi appropriaverit; Ita nec Majeſtati alicujus populi vel principis derogat, Leges aliunde admittere, prout eleganter demonſtrat Autor Jur. inter gentes *part. 2. ſect. 2. Q. 5.* Add. Dn. D. Cellarius, Affinis meus perquàm honorandus *libr. 2. Politic. c. 8. §. 7.*

APHOR. XXIX.

Jure fœderum quoque gaudent Status Imperii vi ſuperioritatis territorialis.

Et id quidem habent ad conſervandam pacem publicam, Imperii ſalutem, ac pro defenſione corporis & bonorum: Hinc ſaluberrimè cautum in Inſtrum. Pac. Cæſar. Suec. *art. 8. c. 2,* his verbis: *Cumprimis jus faciendi inter ſe & cum exteris fœdera, pro ſua cujusque conſervatione ac ſecuritate ſingulis Statibus perpetuò liberum eſto, ita tamen, ne ejusmodi fœdera ſint contra Imperatorem & Imperium, pacemq; ejus publicam &c.* Proclive hinc eſt intellectu, fœderum jura, ſi qua competunt iis Imperii ſubditis, qui non ſunt Status, non competere vi ſuperioritatis, ſed vel ex ſpeciali privilegio, vel etiam ex præſcriptione. vid. Coler. *de Jur. Imper. Germ. ſect. 41. 42. 43.* Ita Civitatibus Hanſeaticis, inter quas plurimæ ſunt Municipales, permiſſum eſt fœdera pangere, ſed non niſi ex privilegio vel præſcriptione; cùm quat. tales, non ſint in Statuum numero; Idem etiam dicendum de Nobilibus immediatis, quibus (*poſito, quod ex quorundam ſententia fruantur jure fœderum*) non aliâ ratione illud jus competere poteſt; Si verò illis ſimpliciter & quat. immediatis, vel etiam ratione ſuperioritatis, quæ ipſis affingitur, tribuat quis jus fœderum (quod

facere

Digitized by Google

facere videntur Wurmſer. *Exerc. ult. J. P. th. 79.* Myler. *de Stat. Imp. c. 17. in fin.*) is manifeſtum errorem haud effugerit.

APHOR. XXX.

Nec minus ſuperioritatis partes ſunt jus mittendi Legatos (*a*) Jus belli gerendi (*b*) atque alia (*c*) quæ jure meritoque Characteribus Statuum ſunt annexa.

(*a*) Hic præmittendum, vocabulum *Legatus* genericè acceptum, (quantum in præſens) comprehendere in ſe Ambaſiatores vel Ambaſſadores, & Legatos in ſpecie ſic dictos: Ambaſiatores (de cujus vocis Etymologia vid elegantiſſima ap. Beſold. *in Theſaur. Pract.* & Magnif. Dn. Strauch. *Diſſ. Exot 7. th. 4.*) vocantur regulariter illi, qui miſſi ſunt ab eo, qui supremâ pollet poteſtate; Monet tamen Dn. Conring. *in Diſſ. de Legatis. th. 6.* recentiſſimo uſu non omnes à ſupremis poteſtatibus publicorum negotiorum causâ miſſos Ambaſſadores audire, ſed ſolos illos, qui majoris cenſeantur dignitatis. Legatos *in ſpecie* ſic dictos mittunt Status Imperii vi ſuperioritatis; & hi vocantur in Comitiis der Stände Geſandten und Botſchafften / ut conſtat paſſim ex Receſs. Imp. eorumque ſubſcriptionibus, add. Wehner *in Obſerv. Pract.* & Beſold. *Theſaur. Pract. ad vocem* Geſandten. Et quamvis civitates quoque Hanſico fœdere ſociatæ, jure Legationis gaudeant, illud tamen intelligendum venit de privilegio ſpeciali; Confer Wurmſ. *Exerc. 4. J. P. th. 6.* Interim de iſtis civitatibus notandum, quod eorum Ablegatis à quàm multis Regibus externis jam dudum is honor fuerit habitus, qui concedi ſolet liberorum populorum Legatis, Dn. Conring. *modò cit. loc. th. 21.* Ita nuper earum Legati ad Carolum II. Regem Angliæ admiſſi ſunt, ut Ambaſiatores, prout conſtat *ex Relat. Novellis de ann. 1663* Hoc jus Legatos mittendi Nobilibus etiam immediatis non quidem ut ſingulis, ſed ut univerſis, (ex hoc unico præſuppoſito, quaſi habeant jura territorialia;) attribuere non verentur Wurmſ. *d. Exerc. th. 7.* & Myler *de Stat. Imp. c. 19.* Sed perperam: Præſuppoſitum enim iſtud jam ſatis fuit rejectum in antecedentibus, *vid. aph. XXVI.* quibus addendum & hoc, quod

Nobiles

Nobiles iſti, cùm nihil participent de jure regendi Imperium, ac proindè nec Status mereantur nomen, habeantur privatorum inſtar. Beſold. *Conſil. 49 n.18 ſeq.* quibus privatis quomodo abs-que ſingulari privilegio, aliovè titulo hujusmodi Legationis jus competere poſſit, ego non video. (*b*) Sive defenſivè, ſive offenſivè, modò utrumque juſtis fiat de cauſis. *arg. A. B. tit. in fin.* quas cauſas eleganter exponit H. Grotius *Lib. 2. de J. B & P. c. 1. n 2 ſeqq.* Ubi prius *ſub n. 1* dicit, cauſam juſtam belli ſuſpiciendi nullam eſſe aliam poſſe, niſi injuriam, ſive ea jam tum ſit facta & illata, quo caſu irrequiſito etiam Imperatore ſe defendere jure naturali eſſe licitum; add. *Ord. pac. publ. de ann. 1521. tit.* Die Pœn aller Friedbrecher. Sive nondum quidem ſit illata, ſed inferri probabiliter timeatur; & ita juſtũ metũ eſſe juſtã belli cauſã. Conf. Reink. *lib. 2. cl 3. c 2. n. 25 ſeq.* quis autem & quando hic metus juſtus ſit, in eo non conveniunt Dd. vid. interim Grot. *d. l. c. 22. n. 5.* & Dn. Strauch. *Diſſert. Exot. IX. th. ult.* Quamvis autem in bello defenſivo Imperatoris conſenſus non ſit neceſſarius, vid. Gail. *1. de P. P. c. 16. n. 10.* Attamen in bello offenſivo ante omnia ejusdẽ præſcientia, autoritas & conſenſus requirendus, in tantũ, ut ſi neglecto illo Status aliquis temerè arma movere in Imperio audeat, in crimẽ fractæ pacis publicæ is incidat, contra quẽ Camera Imperialis, vel Judicium Aulicum mandata avocatoria ſub pœnâ banni & amiſſionis omnium beneficiorum & privilegiorum, ſine clauſulâ juſtificatoriâ decernuntur. vid. Gail. *cit. l. c. 4. per tot.* (*c*) Cætera jura hic perſequi & temporis anguſtia & ratio inſtituti prohibent, ſiquidem hæc ſaltim hunc in finem attigi, quò faciliùs conſtare poſſit, quomodo jura territorialia annexa ſint Juri Comitiorum, Statuumque Imper. Characteribus. Subſiſto.

Tu, LECTOR, ſi quid noviſti rectiùs iſtis,
Candidus imperti; ſi non, his utere mecum.

SOLI DEO GLORIA.

Digitized by Google

Nobili atq; Clariſſimo

DN. JOH. CHRISTIANO SCHINDLERO,

J. U. DOCTORANDO eximio, ac Cancell. Sondersh. Advocato digniſſimo,

pro conſequendis Summis in Utroque Jure Honoribus diſputaturo

FELICITER!

DUm Cathedram ſcandis Themidos peramabile corclum,

SCHINDLERE, ex animo clara Brabeja precor!

Joh. Erneſtus Gerhardus,

SS. Th. D. ac P.P.

TEutonici STATUUM REGNI dictante Minerva
dum SCHINDLERE NOTAS Ingenioſe refers.
Nobilis Ingenii NOTA promicat, Inclyta Muſa
& ſacrata Themis quod ſuper aſtra vehunt.
Scilicet ut Faſces Romanos alta ſatelles
fulminis ad celſos erigit usq; polos;
Talis & Ingenii ſurgens SCHINDLERE volatu
promeritum Themidos jam Diadema refers.

Honoris & benevolentiæ c. f.

Chriſtoph. Philip. Richter / *D. Com. P.C.*

Fac. Jur. Ordinarius & h. t. Decanus.

QUos dudum ſummos meritò promiſit honores,
Hos jam deſignat noſtra SALANA Tibi.

Clariſſ. Dn. Doctorando ex animo gratulor

Georgius Adamus Struve / D.

Digitized by Google

Ampliſſimo atq. Clariſſimo

DN. DOCTORANDO,

Amico ſuo dilecto.

D*Um benè commonſtras noſtra*, SCHINDLERE, *Salanæ*
Mentis divitias, hinc jure Brabéa capeſſis.
Acclamo fauſta & voveo Tibi proſpera plura!

feſtinanti crena adponeb.

Erneſtus Fridericus Schröter / *D.*

Ad Clariſs.

DN. SCHINDLERUM.

QUæ Nota ſit STATUUM IMPERII vel usq; *Character*
TEUTONICI, theſibus, ſuavis Amice, doces.
Faxit, ut hoc Regimen non devia commoda quærat,
Neuve ſuis fiat diſſona turba malis:
Quin potius Nomenq; ſibi Laudesq; reſervet,
Quò ſecum maneat ſemper Honoris Apex.

A. Wentzing.

B*ALDUS erat quondam Studium, pòſt Practicus uſus*
CARPZOVI, fructûs ILLIUS, HUJUS habes.

benevolentiæ conteſtandæ gratiâ Clar.
Dn. Affini gratulari voluit

Guſtavus Chriſt. Happe, J. V. L.
& Conſiliar. Schvvarzb. Sondersh.

CLARISSIMO

DN. J. C. SCHINDLERO,

J. U. DOCTORANDO.

PRæmia digna petis, *SCHINDLERE polite, perite,*
Quæ meritus dudum, jam petis atque refers.

Cur

Digitized by Google

Cur non grater ego? Cur fidus Amicus Amico
    Non bona verba ferat? Qualia mente precor.
Faxit Iöva potens, feliciter omnia cedant,
    Et côrclo eveniant commoda mille meo!

Fauſtiſs. gratulat. E.

p.
Johann. Zeiſold.

EX UNGUE LEONEM.

Man ſpührt wo Löwen ſein! Wo Helden; ſieht man Waffen /
Und wo Apollo wohnt / iſt nie kein träges Schlaffen:
Alſo ein Stand des Reichs / ein Churfürſt / Fürſt und Stadt
entdeckt ſich aus ſich ſelbſt. Was nun ein ieder hat
Vor Zeichen und Gemerck / diß will Herr Schindler zeigen:
Drauf ſag Jch über diß / daß Dir der Hut zu eigen
Des Doctors wird geſchenckt / ſo wird auch dieſes ſein
Daß du wirſt künfftig gehn bey HERREN aus und ein.

Solches wenige ſendete glückwünſchend und eilfertig dem Hn. Doctorando als ſeinem Brüderlichen Freunde zu ſchuldigſten Ehren aus Weimar den 1. Februar. Anno 1666.

Tobias Emanuel Adami,
J. U. Lic.

Præ-

PRæmia, queis dudum dignus, cupis; Ample Sacerdos
Juſtitiæ, meritò quæ rata dico diu.
Salvus abi, ſalvusq; redi præclarus Honore,
Et Themidos fructus dein cape. Vive DIU!

Prolixitatem adfectûs carminis brevitate
erga Ampl. ac Clar. Dn. Doctorandum,
Amicum ſuum longè ſuſpiciendum,
compenſare voluit ac debuit

Joan. Henr. **Teurkauff** / *J. V. C.*
& p. t. Cancell. Sondersh. Regiſtr.

Digitized by Google